

บันทึก

เรื่อง สถาบันราชภัฏสวนดุสิตขอเปลี่ยนสถานภาพโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
เป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ ศธ ๐๒๐๔/๑๕๐๖๗ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่าสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และสถาบันราชภัฏสวนดุสิตได้เสนอขอเปลี่ยนสถานภาพการบริหารโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลให้มีสถานภาพเป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ และเสนอให้กระทรวงศึกษาธิการนำปัญหานี้ขอหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วมีความเห็นว่าพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ มีเจตนารมณ์ที่จะควบคุมและส่งเสริมการจัดการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียนที่เอกชนจัดตั้งขึ้น รวมทั้งคุ้มครองการทำงานและให้การสงเคราะห์แก่ครูใหญ่และครูที่ทำงานในโรงเรียนเอกชน ดังนั้น พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงได้บัญญัติห้ามมิให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนได้ รวมทั้งได้บัญญัติหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานกิจการของโรงเรียนเอกชนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้น แต่ไม่ประสงค์ให้ใช้บังคับแก่สถานศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฯ กล่าวคือ

๑. สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร หรือราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น

๒. สถานศึกษาที่มีได้สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเฉพาะอย่างตามความต้องการของกระทรวง ทบวง กรมหน่วยงาน หรือองค์การของรัฐนั้น

๓. สถานศึกษาที่คณะสงฆ์จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัย

๔. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

เนื่องจากสถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาของรัฐ หรือเป็นสถานศึกษาที่ส่วนราชการ หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ หรือมีกฎหมายเพื่อควบคุมดูแลการดำเนินการของสถานศึกษานั้น ๆ เป็นการเฉพาะอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยบทบัญญัติในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ในการควบคุมและส่งเสริมการดำเนินงานกิจการของสถานศึกษาแต่อย่างใด เมื่อโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศเป็นสถานศึกษาที่ดำเนินการโดยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต สังกัดสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เป็นสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น จึงไม่นำพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ มาใช้บังคับ

แก่การดำเนินการของโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ การที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตประสงค์จะเปลี่ยนสถานภาพการบริหารโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศเป็นโรงเรียนเอกชนโดยจะดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรโดยประสงค์ให้ครู อาจารย์ ที่มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำของส่วนราชการได้รับการคุ้มครองการทำงานและการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และเพื่อแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณที่ขาดการสนับสนุนจากทางราชการอย่างเพียงพอไม่นยอมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงเห็นว่าสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏสวนดุสิตไม่อาจดำเนินการเปลี่ยนสถานภาพโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้นให้มีสถานภาพเป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้

กระทรวงศึกษาธิการ จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายว่า สถาบันราชภัฏสวนดุสิตจะสามารถดำเนินการเปลี่ยนสภาพโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศเป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้หรือไม่หากกระทำได้สถาบันราชภัฏสวนดุสิตควรดำเนินการอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ และสถาบันราชภัฏสวนดุสิต) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ เดิมใช้ชื่อว่า "โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ" เป็นโรงเรียนอนุบาลที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนแห่งแรกเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๔๘๓ ในบริเวณโรงเรียนการเรือนพระนคร โดยอาคารโรงเรียนพร้อมครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอนและเครื่องใช้จำเป็นทุกประเภทในโรงเรียนได้รับเงินทุนบริจาคจากนางสาวละออ หลิมเซ่งไถ่ ต่อมาโรงเรียนการเรือนพระนครได้พัฒนามาเป็นสถาบันราชภัฏสวนดุสิต และโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศก็ได้พัฒนามาเป็นโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ มีลักษณะเป็นโรงเรียนสาธิตของภาควิชาการอนุบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ต่อมาสถาบันราชภัฏสวนดุสิตจึงได้เสนอสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏขออนุมัติเปลี่ยนสถานภาพโรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสถานภาพการบริหารของโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศให้มีรูปแบบการบริหารแบบเอกชนภายใต้ส่วนราชการเป็นเจ้าของ เพื่อแก้ปัญหาให้บุคลากรที่เป็นครูอาจารย์ได้รับสวัสดิการด้านต่าง ๆ เหมือนอาจารย์ที่สังกัดในโรงเรียนเอกชน และแก้ปัญหาด้านงบประมาณที่ขาดการสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเห็นชอบด้วยแต่กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศเป็นสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและสถาบันราชภัฏสวนดุสิตจึงไม่อาจดำเนินการเปลี่ยนสถานภาพโรงเรียนดังกล่าวให้เป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ จึงได้ส่งเรื่องมาให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้

ความเห็น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ประสงค์จะใช้บังคับแก่โรงเรียนเอกชนโดยเฉพาะ ไม่ครอบคลุมถึงสถานศึกษาของรัฐ หรือสถานศึกษาที่ส่วนราชการ หน่วยงานหรือองค์การของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน หรือมีกฎหมายควบคุมดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษานั้น ๆ เป็นการเฉพาะอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งได้บัญญัติยกเว้นไว้ เมื่อโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศเป็นสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น อยู่ในสังกัดสถาบันราชภัฏสวนดุสิต โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศจึงมีลักษณะเป็นสถานศึกษาของรัฐ ดังนั้น การที่โรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศจะดำรงฐานะเป็นส่วนราชการในขณะเดียวกันกับที่สถาบันราชภัฏสวนดุสิตจะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ พร้อมกันด้วย จึงไม่อาจกระทำได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๐

^๑ มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครหรือราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้น

(๒) สถานศึกษาที่มีได้สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐจัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาเฉพาะอย่างตามความต้องการของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงาน หรือองค์การของรัฐนั้น

(๓) สถานศึกษาที่คณะสงฆ์จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัย

(๔) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน